

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, în cauza penală privind-l pe

Nacu Andrei Xxxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul xxxx, s. xxxx și domiciliat în r-nul xxx, s. xxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 20.12.2017 – 28.05.2018 (prima instanță);
2. 20.06.2018 – 13.11.2018 (instanța de apel);
3. 03.01.2019 – 20.02.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 28 mai 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Nacu Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 320¹ Cod penal, la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- art. 320¹ Cod penal, la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- art. 320¹ Cod penal, la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- art. 320¹ Cod penal, la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității;
- art. 320¹ Cod penal, la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Nacu Andrei i s-a stabilit pedeapsa definitivă de 160 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

1.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Nacu Andrei la 01.09.2017, aproximativ la ora 13:05, aflându-se în s. xxxxx, r-nul xxxxx, având obligația de a părăsi temporar locuința situată în s. xxxx, r-nul xxxxx, de a sta departe de locul aflării victimei xxxx și de a evita orice contact vizual cu aceasta, stabilită prin Ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni din 17.07.2017, acționând intenționat, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, a încălcat Ordonanța de protecție emisă în apărarea

victimei violenței în familie, xxxxx, prin faptul că refuza să părăsească locuința și se adresa cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia, manifestând un comportament brutal față de ea.

1.1.1. Tot el, la data de 08.09.2017, aproximativ la ora 18:35, aflându-se în s. xxxxx, r-nul xxxxx, având obligația de a părăsi temporar locuința situată în s. xxxx, r-nul xxxxx, de a sta departe de locul aflării victimei xxx și de a evita orice contact vizual cu aceasta, stabilită prin Ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni din 17.07.2017, acționând intenționat, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, a încălcat Ordonanța de protecție emisă în apărarea victimei violenței în familie, Xxxxx, prin faptul că refuza să părăsească locuința și se adresa cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia, manifestând un comportament brutal față de ea.

1.1.2. Tot el, la data de 10.09.2017, aproximativ la ora 15:00, aflându-se în s. Soltănești, r-nul Nisporeni, având obligația de a părăsi temporar locuința situată în s. Soltănești, r-nul Nisporeni, de a sta departe de locul aflării victimei Xxxxx și de a evita orice contact vizual cu aceasta, stabilită prin Ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni din 17.07.2017, acționând intenționat, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, a încălcat Ordonanța de protecție emisă în apărarea victimei violenței în familie, Xxxxx, prin faptul că refuza să părăsească locuința și se adresa cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia, manifestând un comportament brutal față de ea.

1.1.3. Tot el, la data de 18.09.2017, aproximativ la ora 18:10, aflându-se în s. xxxxx, r-nul xxxxx, având obligația de a părăsi temporar locuința situată în s. Soltănești, r-nul Nisporeni, de a sta departe de locul aflării victimei Xxxxx și de a evita orice contact vizual cu aceasta, stabilită prin Ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni din 17.07.2017, acționând intenționat, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, a încălcat Ordonanța de protecție emisă în apărarea victimei violenței în familie, Xxxxx, prin faptul că refuza să părăsească locuința și se adresa cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia, manifestând un comportament brutal față de ea.

1.1.4. Tot el, la data de 01.10.2017, aproximativ la ora 12:50, aflându-se în s. xxxxx, r-nul xxxxx, având obligația de a părăsi temporar locuința situată în s. xxxx, r-nul xxxxx, de a sta departe de locul aflării victimei Xxxxx și de a evita orice contact vizual cu aceasta, stabilită prin Ordonanța de protecție emisă de Judecătoria Ungheni, sediul Nisporeni din 17.07.2017, acționând intenționat, realizând caracterul și gradul prejudiciabil al acțiunilor sale, a încălcat Ordonanța de protecție emisă în apărarea victimei violenței în familie, Xxxxx, prin faptul că refuza să părăsească locuința și se adresa cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia, manifestând un comportament brutal față de ea.

1.1.5. Prima instanță a calificat acțiunile inculpatului Nacu Andrei pe toate 5 episoade, în baza art. 320¹ Cod penal, după indicii calificativi - neexecutarea

intenționată a măsurilor din ordonanța de protecție a victimei violenței în familie stabilite de instanța de judecată.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Nacu Andrei să-i fie stabilită o pedeapsă cu închisoarea.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- pedeapsa stabilită este prea blândă;
- deși inculpatul Nacu Andrei a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate și a acceptat examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, nu a manifestat nici o prejudecată pentru faptele comise, dar dimpotrivă a continuat să aibă un comportament agresiv față de partea vătămată;

- inculpatul repetat a amenințat partea vătămată, care este soția sa și cu care împărțeau același loc de trai, respectiv aceasta se simțea în pericol ori de câte ori inculpatul Nacu Andrei își făcea apariția la domiciliul lor, chiar dacă avea ordonanță de protecție. Mai mult, infracțiunile comise de către Nacu Andrei aveau loc în mare parte când acesta se afla în stare de ebrietate. Potrivit certificatului de la narcolog, acesta se afla la evidența medicului cu diagnoză „alcoolism cronic de gradul II”, fapt ce duce la concluzia că acesta prin pedeapsa aplicată nu va simți severitatea legii penale și în asemenea caz pedeapsa penală nu-și va atinge scopurile de reeducare, corijare și prevenire de comitere a noilor infracțiuni.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută fără modificări sentința contestată.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunile incriminate, apreciind corect probele și circumstanțelor cauzei penale, examinând probele administrate din punct de vedere a utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, a încadrat just acțiunile inculpatului Nacu Andrei, în baza art. 320¹ Codul penal.

Totodată, cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel a menționat că concluzia primei instanțe este corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor stabilirii pedepsei penale, fiind respectate prevederile art. 96, 385 alin. (1), 394 alin. (1), (2) Cod de procedură penală.

Mai mult, instanța de apel a atestat că în prezenta speța nici unul din argumentele apelantului nu și-au găsit confirmarea, iar prima instanță și-a motivat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 77, 78 și 84 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului Nacu Andrei, stabilită conform sancțiunii art. 320¹ Cod penal, ținând cont și de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Subsidiar, instanța de apel a notat că de prima instanță corect s-a reținut că inculpatul a comis infracțiunile care fac parte din categoria celor mai puțin grave, nu se atestă circumstanțe agravante, la stabilirea pedepsei inculpatului Nacu Andrei, prima instanță, în conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea inculpatului, de influența pedepsei aplicate în privința fiecărui inculpat în parte.

Totodată, instanța de apel a indicat că prima instanță, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunilor, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin. (2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunilor, care potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) Cod penal sunt mai puțin gravă, de circumstanțele: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, lipsa circumstanțelor agravante, a concluzionat că îndreptarea și reeducarea inculpatului este posibilă, fără izolare de societate, mai mult, s-a notat că prima instanță a ținut cont de noile limite minime și maxime ale pedepsei cu închisoarea prevăzute de art. 320¹ Cod penal, în privința inculpatului Nacu Andrei, pentru comiterea de către acesta a infracțiunii și corect a considerat că este echitabilă aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu stabilirea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța de apel a mai conchis că prima instanță just a stabilit la individualizarea pedepsei, importanța valorilor lezate, care este un atribut esențial și un drept fundamental al persoanei, astfel pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității este o pedeapsă echitabilă în raport cu fapta comisă și valoarea socială lezată, fiind aptă de a influența persoana inculpatului și circumstanțele cauzei, iar pentru realizarea eficientă a scopului pedepsei penale nu este necesară aplicarea unei pedepse mai aspre față de inculpat, ce ar determina conștientizarea de către cel din urmă a gravității faptei săvârșite și a necesității corijării acestuia.

De asemenea, instanța de apel, analizând circumstanțele cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, precum și cel de înaintea și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat neîntemeiate alegațiile titularilor dreptului de apel în aplicarea unei pedepse mai aspre și anume sub formă de închisoare pe un termen de un an închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, mai mult că nu a prezentat careva circumstanțe agravante ce ar motiva solicitarea de aplicare a celei mai aspre pedepse (cu închisoare).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, cu principiul proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care indică temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod

de procedură penală, și solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- prima instanță și cea de apel greșit și-au motivat soluția privind individualizarea pedepsei în privința inculpatului și nu au pătruns în esența problemei de fapt și de drept, eronat aplicând în privința inculpatului pedeapsa sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;

- deși instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal și anume gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului;

- la aplicarea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, instanța de judecată era obligată să indice expres în hotărâre motivele, dar s-a limitat doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante;

- din materialele cauzei se constată că, inculpatul a săvârșit o infracțiune cu un grad social sporit, repetat a amenințat partea vătămată care este soția sa și cu care împărțeau același loc de trai, respectiv ea era în pericol ori de câte ori inculpatul Nacu Andrei își făcea apariția la domiciliul lor, ignorând ordonanța de protecție. Mai mult, infracțiunile comise de Nacu Andrei au avut loc în mare parte când acesta se afla în stare de ebrietate. Potivit certificatului narcolog, ultimul se află la evidența medicului narcolog cu diagnoza - alcoolism cronic;

- la stabilirea pedepsei în privința inculpatului, instanța nu a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. 61, 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, din moment ce inculpatul a săvârșit 5 episoade de încălcare a măsurilor din ordonanța de protecție;

- în ultima perioadă de timp se atestă o creștere alarmantă a infracțiunilor ce țin de violența în familie, însă instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane. Aplicarea unei pedepse neprivative de libertate în context va duce la încurajarea pe viitor a comiterii infracțiunilor similare de către alte persoane;

- instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 61 Cod penal, nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeieri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În speță, se reține că recurentul invocă temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, sub aspectul nemotivării deciziei și individualizării greșite a pedepsei stabilite inculpatului Nacu Andrei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că argumentele invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

În privința criticilor recurentului, precum că instanța de apel nu a ținut cont de „prevederile art. 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, gradul de pericol social sporit a acestora, că repetat a amenințat partea vătămată ce este soția sa și care locuiește cu acesta, a comis 5 episoade, că conform certificatului de la narcolog inculpatul Nacu Andrei este diagnosticat cu alcoolism cronic”, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizia sa și-a argumentat detaliat soluția sa de menținere a sentinței primei instanțe prin care a fost stabilit corect tipul de pedeapsă și modul de executare a acesteia, conform art. 61, 75 Cod penal, totodată, instanța de apel a ținut cont de aceste circumstanțe enunțate supra și de circumstanțele atenuante prezente la cauză, lipsa circumstanțelor agravante, precum și că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, iar inculpatul a acceptat să execute pedeapsa cu muncă neremunerată în folosul comunității (f.d. 127), fără a admite careva erori de fapt sau de drept, iar alegațiile invocate de recurent constituie opinia subiectivă a acestuia ce nu poate fi acceptată.

Astfel, motivarea instanței de apel, în care s-a expus argumentat pe chestiunile esențiale supuse atenției sale, descrisă și la pct. 3.1. a prezentei decizii, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile se acceptă și se însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil

necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a menținut sentința primei instanțe prin care i-a fost stabilită inculpatului Nacu Andrei o pedeapsă echitabilă cu muncă neremunerată în folosul comunității, care, având în vedere circumstanțele particulare ale cauzei (lipsa de violență fizică, aflarea în procedură de divorț), corect a fost reținut de instanțele ierarhic inferioare că va atinge scopul pedepsei penale, or, totodată s-a pus în balanță și faptul că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Subsidiar, Colegiul penal mai menționează că CtEDO în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (cauza *Varga și alții v. Ungaria*, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza *Norbert Sikorski v. Polonia*, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (cauza *Kyprianou v. Cipru*, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108). Or, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 noiembrie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Nacu Andrei Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 martie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor